

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 18 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja nižanja cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četrtinske petiti-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. ad ministrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Iz Bosne in Hercegovine.

Dunaj 16. avgusta. Iz poročil fzm. barona Filipovića o njegovem razgovorjanju s Hafiz-pašo, je zdaj nedvomljivo dokazano, da se je upornim mohamedanom 30 bataljonov regularne turške vojske pridružilo, in da se je veliko orožja in streliva v Bosno pripeljalo, katero se je tu razdelilo. Vstaši so se baje pri Han Belalovaru južno-vzhodnje od Bulovace postavili, zato bodo gotovo tukaj boji. Avstrijsko posadko so vstaši v Banjaluki predvčeranjem napali, a so bili po kratkem boju odpodeni. Mutesarif in paša iskala sta varstva pri cesarski vojski na gradu; tja bežali so tudi kristijanji, ki so bili v nevarnosti. Telegram poveljnika postaje, gm. Samca, od včeraj poroča, da se je v Banjaluki zopet mir naredil. Mutesarif in paša zahvalila sta se postajniškemu poveljniku za varstvo, ter sta obljubila, da bodeta njegova prizadevanja za ohranjenje reda in miru podpirala. Gradiška je s 7. divizijo zopet v zvezi.

Telegram, ki govori o čudnem in jako temnem dogodjaji v Banjaluki, vreden je vsestranskega premisleka. Ranjeni in voditelji sanitarnega vlaka, ki so dospeli v petek zvečer v Ljubljano, pripovedovali so se silno sigurnostijo, da je bila vojna bolnišnica v Banjaluki napadena od vstašev, in da so isti masakrirali zdravnike in bolnike. Ali ne verujemo tega, a čudno je, da nij od nobene strani avtentičnega in oficijalnega poročila. Popolno opravičeno je torej zahtevanje naše, da vlada poskrbi kakor hitro bode moč, ali dementiranje ali pak avtentično poročilo o tej

stvari. Imenikov o izgubah tudi še nij, in ljudje pričakujejo jih dan na dan silno ne potrpežljivo.

Iz bojišča prinaša „N. Fr. Pr.“ ta-le telegram iz Mostara 14. t. m.: Major Kalecky pri 32. peškem regimentu poslal je v kraj okolo Ljubinja osmo kompanijo pod poveljništvom stotnika Medveda, ker so se prikazali tukaj vstaši. Pri Ravnicah napadle so včeraj pa to kompanijo veliko močnejše vstaške čete, ter jo po hudem boju prisilile nazaj umakniti se. Pet kompanij tega polka, katere so iz Stolca jim na pomoč prihitele, pobrali so mrtve in ranjence, ter tudi ostanke osme kompanije, a ker so bili vstaši v tolikem številu, nij se moglo nič proti njim pričeti. Od osme kompanije prišlo je doslej nazaj 30 mož in lejtenant Pech, pet je mrtvih, 9 ranjenih. Ker so vstaši v tako velikem številu, poslala je divizija takoj pomoč onemu oddelku, ki je v Stolcu. Sanitarni vlak se je takoj odposlal, da bode ranjenike iz Stolca v Metkovič prepeljal.

Fzm. baron Filipovič izdal je v Doboji 4. t. m. sledeče naznanilo hitrega sode: Ker je vojska, katerej jaz ukazujem, bila napadena, in je bilo pri tej priliki več oficirjev in vojakov usmrtenih, naznanjam vsled oblasti, katero mi je nj. veličanstvo cesar avstrijski, kralj ogerski itd. izročil, in na podlagi §§. 3 in 4 reskripta državnega ministerstva za vojno od 31. decembra 1873. l. št. 4946, hitri sod v vseh krajih, katere je cesarska vojska zasedla.

S hitrim razsodom kaznuje se: 1. Vsako zločinstvo, pri armadi, t. j. vsako oviranje in udeleževanje pri tem, da bi se oviralo izvrševati vojne dolžnosti, vohunstvo, zveza s sov-

ražnikom, ali s katerem, ki hoče c. kr. vojski škodovati; 2. Vsaki umor; 3. Vsaki rop, 4. požiganje in 5. upor. Kedor bode kriv teh zločinstev, postavil se bode pred vojno sodnijo, ter bode takoj in brez milosti kaznovan. To se naznanja vsem prebivalcem Bosne brez razlike veroizpovedanja ali narodnosti.

Arad, 15. avg. Ranjeni oficirji, katere pripeljujejo v Brod iz Maglaja, pripovedujejo, da mej ujetimi vstaši nij jednega bega, nego sami obrtniki, kmetovalci, hajduki in roparji vsake vrste, a vsi mohamedanci. Konstatirano pak je, da služijo pri Hadši Loji Magjari in Poljaki kot oficirji.

Iz Banjaluke 7. avgusta. *) 30. julija šlo nas je jeden regiment pri starej Gradiški čez Savo po mostu na čolnih, v Berbir. Mesto to je pravo turško, majhno; nič nas ne spominja tu evropskega življenja. Hiše so v obče majhne, ter imajo balkone. Dobiva se dobra črna kava, ter stane jedna čaša 5 kr. Kristijani so veseli, da smo sem prišli.

V Berbir smo prišli o 5. uri zjutraj; ko smo se bili tu malo oddahnili, šli smo ob 6. uri zopet dalje, ter smo prišli popoldne ob 3. uri v Maglaj. Vročina bila je strašanska, a nikjer nobednega studenca. Proti večeru dobili smo svojo hrano, a ob 10. uri vlije se dež, in ta nam je še to pokvaril, kar smo dobili bili. Vlegel sem se na to v šator, ter zaspi; a ko sem se drugo jutro prebudil, bili sti moji nogi popolnem mokri; v spauji sem bil namreč nogi skozi šator pomolil, in celo noč je na nje deževalo. Ob pol 6. uri smo zopet odrinili. Ker je i ta dan deževalo, bili so potje jako premočeni, in trpeli smo mnogo.

*) Iz privatnega pisma.

Uredn.

Listek.

Žené pred dve tisoč leti.

Stara klasična literatura nam je še dandenes najboljša vodnica na polji književnega delovanja, in možje novejši dobe, kateri so si zaslužili v tej stroki slavno ime, so se izobraževali malo ne vsi potem čitanja pisateljev grških in latinskih. V njih vzornih spisih so uže mnogo vekov nahajali duhoviti možje pravih in potrebnih resnic za življenje, in iz obilnega gradiva so izbirali ter v domačem jezici spisavali koristne nauke starodavnosti. Zatorej, oprostí ljubeznjiva bralka, ako si, za vzor jemajoč mnoge starejše slovenske književnike, tudi jaz izberem v staroklasičnej slovesnosti prav skromen sestavek, kateri te utegne zanimati, ako tudi bi skoraj menil, da te ne bode posebno zabaval. Vendar, prosim, ne

jemlji v zlo tega možu*), katerega uže preko dve tisoč let hladna zemlja krije, in kateri, da je znal za ljubeznjivost tvojo, pozne mu potomke, gotovo ne bi bil tako brezobzirno udrihal po tako imenovanem „krasnem“ spolu.

Zatorej, čuj, kaj pravi ta modri mož:

* * *

„Ali naj si naloži modrak toliko vabeči jarem zakonski? Ako je izvoljenka lepa, dobro vzgojena in iz poštene hiše, ter ako je

*) Theophrastos (rojen okolo 380. l. pr. Kr. na otoku Lezbu, a umrl okolo 290. l. pr. Kr.) je jeden najizobraženejših grških pisateljev. Njegovi vrstniki ga hvalijo zbog njega srčne dobroti in milobe ter prijetnosti, kateri vejeje po Theophrastovih spisih. Ime „Theophrastos“ pomeni „božji govornik“. Najglavnejše njegovo delo so uže v starem veku mnogo-slavljeni „*Ἠθικὰ Λαρυκατῆρος*“, kateri se še dandenes mnogo čitajo. Našemu spisu grškega originala nemamo, a ohranil se je v latinskem prevodu cerkvenega očeta sv. Hijeronima v prvi knjigi njegovega branopisa „adversus Jovianum“.

on zdrav in imovit, more, se ve, tudi modrak stopiti v zakon. Toda, le redko se izpolnuje vse te zahteve pri ženitvi v resnici. Zatorej naj se modrak ne ženi. Kajti: najprej bi ga zakonska vez motila v bavljenji z znanostimi; nobednemu nij moči živeti ob jednem knjigam in ženi. Nadalje trebajo žene silno mnogo: drage obleke, zlatega lišpa, biserov, družeb, služabnikov, pohišva, konj in kočij. Poleg tega ti je vse noči slušati pridige izza gardin: „Ona ista se mnogo lepše nosi od mene; njej se klanja ves svet, a mene, nesrečne ženske, v družbah gledajo preko ramen!“ — „Čemu se vendar vedno oziraš po sosedi?“ — „Zakaj si govoril z onim dekletcem?“ — „Nu, kaj si mi prinesel?“ — Mož nema imeti nobednega prijatelja, nema obiskavati nobednega društva. Če količkaj pokaže, da ima do česa nagnenost, takoj se jej vidi, da njo zanemarja. Ako bi se v kakem mestu oglasil najznamenitejši filozof, žene ne

V Banjaluko dospeli smo ob pol 4. uri popoldne. Ob 9. uri zvečer smo dobili menažo; s pravo pohlepnostjo pojel sem juho in košček mesa. 1. avgust odločen bil je za odpočitek; vkvartirali so nas pri nekem begu zvanaj mesta. Hiša bila je zapuščena, a hlev je bil natlačen sè senom. Iz sena naredili smo si postelje v — haremu, kateri je lesen salon z mnogimi, iz lesa izrezanimi podobnicami ozaljšan. Ob stenah sobe napravljena so nizka lesena ležišča, na katere devljejo Turki pernice in tepihe, da se gori vsedajo. No, mi smo blazine nadomestili sè senom, kar nam je tudi zadostovalo, ker smo bili veseli, da smo prišli le pod streho. V mesto gre nas le po več skupaj, in tudi dobro oboroženi. Turki so sicer tihi, a grozijo se vendar le na skrivnem. Kar kupimo od njih, plačati moramo jim desetkrat dražje. Banjaluka je umazano mesto, a v vseh ulicah nahajajo se prodajalnice, znamenje, da trgovstvo tukaj dobro napreduje. Tukaj preskrbel sem se z vsemi potrebščinami, posebno pa z duhanom, ker na poti se tako nič ne dobi.

3. t. m. šli smo ob 4. uri zjutraj skozi Banjaluko poleg Verbasi v gorovje. Dežela je krasna, romantična, a malo obdelana. Cesta, po kateri smo marširali, vije se čez gorovja in planino Dobrinjsko. Ob pol 6. zvečer prišli smo v Han Kadino vodo. Na celem maršu videli smo le malo koč, sem in tja kakega pastirja v lesenej, s slamo kritej bajti. Seveda živine nimajo, ker so jim Turki vse pokradli, na dolgo in široko ne najdeš nobednega par klja. Tukaj sem kupil od nekega pastirja tri jajca za 20 krajcarjev. Moj sluga pomolzil mi je 2 kozi, ter sem to mleko zjutraj 4. t. m. povžil. Kavoj si delam na ta način, da stolčem zrna, ter jih potem kuham. Dvanajst ur marširamo, a jedi dobivamo le jedenkrat na dan. Tudi vreme je jako nam neugodno. V Kadinej vodi prenočili smo na prostem, deževalo je, in premočen tresel sem se od mraza zjutraj, kakor mlad pes. Vojaki so pa vsejedno spali, akopram je na nje s silo deževalo; vsaj se lahko misli, kako so bili utrujeni. Šel sem k ognji, da bi se pogrel in ona jajca povžil. A nij jih bilo več tam, kamor sem jih bil skrtil, jeden mi jih je uže izmaknil. No, želel sem dotičnemu dober tek, a svoj lačen trebuh tolažil sem s tem, da bode zvečer ob 10. uri uže kaj dobil.

Napotili smo se ob 6. uri 4. t. m. čez

planjav, 2500' nad morjem, torej uže višje nego je Sveta gora, poleg Sitnice v Han Čadjanico. Tu bilo je še le treba pripravnega prostora poiskati, kamor bi se vojaki polegali, ker bilo je vsled dežja vse pod vodo. Jedno uro smo še dalje marširali, ter smo se nastanili potem na brdih, katerih imena ne vem. Lilo je še vedno doli na nas, in jedva smo zakurili ogenj. Častniki smo se po menaži spravili v šotor, kjer smo se tako skup natlačili, kakor slaniki. Svojih nog nijsem mogel bil raztegniti, ker bi bila inace glava katerega v nevarnosti. V tej noči dobil sem tudi Tvoje pismo od 28. m. m. tedaj je potrebovalo celih 7 dnij, da je k meni priromalo. 5 t. m. šli smo proti Rogelju kar čujemo gromenje topov. V resnici! napala nas je turška vstaška drubal. Ker je bilo jako megleno, porabili so Turki pod vodstvom svojih begov to priliko, ter so napali divizijo. Dokler so naši bribski topovi molčali, so vstaši proti nam prodirali, a ko so se bili ti oglasili, to Turkom nič kaj nij dopadlo, in jeli so pete brusiti ter bežati proti Jajcu in Travniku. Imeli smo pri tej afëri 20 deloma lahko, deloma teško ranjenih od Kuhnovega in Leopoldovega regimenta. Najnevarnejše ranjen je nadlejtant Doksat iz Postojne (kateri je uže za rano umrl. Ur.) Mrtvih smo imeli 15. Turki so potuhneni in vsi proti nam.

Zanimala te bode morda sledeča epizoda: Mej bojem pripeljejo naši četo ujetnikov. Ko se bližajo nam, skoči naenkrat jeden ujetih na stražo, iztrga jej bliskoma puško in steče. Petdeset korakov proč pomeri nazaj in streli. Zadel nij nobenega, a osoda njegova izpolnila se je isti trenotek. Vedeta Kuhnecv prišla mu je naproti, in jeden „Janezev“ ugledavši kaj se godi, skoči do turškega lopova, ter mu porine svoj bajonet skozi rebra. Jaz sam, čeravno v službi humanitete, postal sem krvoželjen v istem trenotku. — Jutri gremo v Jajce. Z Bogom!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 17. avgusta.

V **Celovci** se je 15. t. m. osnoval pod vodstvom deželnega glavarja dr. Stiegerja deželni centralni volilni odbor za zdanje volitve v deželni zbor koroški.

Na **Ogerskem** so tedaj volitve dovršene. Vladna stranka imela bode večino 79 poslancev. Pri zdanjih izborih izgubila je največ sedežev zjedinjena opozicija. Zato jej pa

tudi zdaj obe ostali stranki, vladna in skrajna levica, svetujeti, naj se zjedinjena opozicija neha kot stranka in naj posamezni poslanci pristonijo k jednej ali drugi stranki. — Stari Zsedenyi, ud vladne stranke, ki je bil včeraj v Georgenbergu izvoljen, dejal je ljudstvu v svojem nagovoru, da bode ogerski državni zbor moral na to paziti, da se s priklopljenjem Bosne ne bode panslavističen element v Avstriji podpiral. Bosna mora v to služiti, da se Avstrija reši slavjanskega objetja. Magjari naj bodo preverjeni, da oni nijso krivi, če bode Avstrija kljubu njihovemu protestovanju ipak postopati morala slavjansko, ter da Bosna ne bode služila njihovim sebičnim namenom, nego avstrijskemu pravemu interesu.

Vnanje države.

V **Petrogradu** napadli so neke osebe z revolverji generala Mezentsova na trgu sv. Mihaela. General je padel. Napadniki so odbežali.

Porta razposlala je cirkularno depešo zadevajočo grško vprašanje, v katerem odbija memorandum Deljannisa in grške želje.

Angleško politiko Beaconsfieldovo obsojajo zdaj tudi anglo indijski časopisi. Tako pravi „Bombay Gazette“, da je jeden angleški minister, ki nema nobednih uslug, Angleške čast v blato pogazil, jo za Ciper prodal, a za to ga še spriden angleški narod častno spreje ma. Zopet drug časopis pravi, da se Angleži raduju v raji norcev, po diplomatično „mir“, mej tem ko se Rusi za poznejši boj resno pripravljajo. In „Indijan Daily News“ očitajo Angleške, da je Turčijo oropala.

„Morning Post“ pravi, da je vprašanje radi razpuščenja angleškega parlamenta končno rešeno, ter se isti ne bode razpustil.

Nemški časopisi si ne upajo čisto nič kritikovati novega drakonskega načrta postave zoper socialiste. V četrtem volilnem okraju berlinskem, bila je huda borba mej socialdemokratom Fritschem in naprednjakom Zellejem. Izid volitve, katera se je vršila 15. t. m. bil je ugoden socialistom. Fritsche dobil je 22.000 glasov njegov nasprotnik pa 20.000. — Dogovarjanja mej vaticanom in Berlinom se nadaljujejo. Mej tem se pa trudijo nemški oficijozni listi dokazovati, da se Bismark nij in ne bode udal. No, najbližnja bodočnost osvetila bode vse razgovore v Kissingenu.

Ker nemški cesar nij Hödlja pomiclostil, bil je v petek 16. avgusta v novej kanzilnici ob glavo dejan.

Dopisi.

Iz Kroke 15. avgusta [Izv. dopis. *] Beseda, katero je napravilo tukajšnje bralno društvo „Sloga“ 11. t. m. v korist zapušče-

*) Poslani znesek 21 gld. za rodovine rezervistov smo prejeli, in oddali deželnemu odboru. Ured.

moreš ostaviti same doma, ne smeš se napotiti nikamor. Da je siromašnih starišev hči, je križ in skrb odhranjevati jo; ako je bogata, zopet nij moči poleg nje in z njo živeti. V obče pak še svobodne volitve nemaš*), vzeti jo moraš, kakoršno dobodeš. Bodi si nagle jeze, neumna, grda, ošabna, ali naj ima sicer še kakšno slabost nad soboj, v obče — vse nje napake izveš stoprav po poroki. Konje, vole, osle, pse in vsako najmanjšo stvar, celo obleko, skledice, stole, čaše si ogledamo prej, nego jih kupimo; jedino žene nemamo prej videti, da se nam ne prigraje. — Vedno ti je imeti svoje oči uprte v njo, ter poveličavati nje krasoto, samo da ne utegne domisliti se, ka tebi nij po vseči, ako slučajno pogledaš ka-

tero drugo. Nagovarjati jo moraš z naslovom „hišne gospodinje“, nje rojstveni dan se ima slaviti, na nje zdravje prisezati; izraziti moraš željo, da bi dlje od tebe živela; nje dojko ali postrežnico, ali lepega domačega prijatelja ter okretnega odvetnika — samo naslovi, kateri prikrivajo tekmece — imaš spoštljivo sprejemati. Komur je ona nagnena, ima tudi tebi, da si ga časi trpeti ne moreš, biti drag in prijeten. Ako jej daš zapovedovati v hiši, si ti rob; ako ti hčeš ravnati po svojej volji, jela bo sumnjati ter se bode srdita spuščala v prepir.

Stare, redkozobe babe, vedežke, trgovci zlatnino in svilenimi oblačili prihajajo k njej: ako jim dovoljuješ, izkušaš nje krepost — ako jih podiš, razžali jo nezaupnost tvoja. Ali kaj pomaga najskrbnejše varstvo? Malovredne žene ne moreš, a poštene ne trebaš varovati. Sila nij vedno najboljša varuhinja zvestosti in krepostna žena je jedino ona, katera ima dovolj prilike grešiti, a je vendar ne zlo-

rablja. Lepa žena dobode na hip mnogo ljubimcev, — ako nij lepa, ima rada posebne muhe. Težko je varovati, česar mnogi poželé, in neprijetno imeti, česar nobeden človek ne bi htel. Ali varnejše je vendar manjše zlo, da imaš namreč ženo, katera se ne odlikuje po krasoti, nego da imaš varovati lepe. Stvar, katere želi ves svet, nij nikjer varna. Ta poskuša zapeljavati sè svojo osobo, oni sè svojim talentom, tretji sè svojim duhom, a četrti zopet z radodarnostjo. In na jeden teh načinov mora naposled vendar pasti tvrdnjava, katero oblegajo od vseh strani. —

Ako iščeš ženó, da ti v hiši gospodinji, da ti streže, kadar si bolan, in da ti preganja dolgočasno samotarenje: nu, — veren sluga, kateri svojega gospodarja na migljaj sluša in njegove zapovedi točno izvršuje, je za domači red mnogo koristnejši od žene, katera meni, da le tedaj pristojno gospodari, kadar ravna proti moževej volji, to je, kadar počenja, kar se njej ljubi, a zanemarja, kar

*) Po starogrške in denašnjih iztočnih narodov šegi ženin neveste niti ne pozna pred poroko, kajti obeh roditelji in posredovalci se prej pogode sami, in tekav v dan poroke se ženin in nevesta prvokrat vidita in upoznata, ter sta časi gotovo precej — iznenadejana, ako celo ne nezadovoljna drug z drugim.

nim rodevinam rezervistov, izvršila se je v občno zadovoljnost obiskovalcev.

Društveni prostori so bili vsi prenapolnjeni, kar jasno dokazuje blaga srca tukajšnjih prebivalcev.

V kratkem a jedernatem govoru narisal je gospod predsednik M. Kovšca z živimi črtami žalostni stan in bedo onih družin, katerim je nemila osoda odtegnila delavno roko skrbnega očeta, požrtvovalnega rednika nemara za — veke. Dolžnost naša je, — sklenil je, — da tudi mi, kar nas je tu zbranih, po svojih slabih močeh pomagamo lajšati revo onim sirotam, kojih redniki so šli na jug v krvavi boj. Pomagajmo jim! njih očetje morebiti uže prelivajo krv na hercegovskih in bosenskih tleh za osvobodjenje Slovanov, in čast avstrijskega orožja.

Njim pa, ki junaško stoje ljutemu Turčinu nasproti zakličimo iz dna srca, „Slava!“ „Živili!“

Mej gromčimi „slava in živijo“ klici zadonela je krepka „Naprej zastava Slave“, (od 18 glasov močnega pevskega zbora, v veliko navdušenje poslušalcev; kajti do zdaj omenjene slovenske popotnice pri nas očitno še nij bilo slišati. Redno so se vrstile tudi druge točke programa. Deklamovala sta g. Marko Kovšca in g. Matija Šolar, prvi iz B. M. „Raje“ „Poslanec“ in „Gost“, drugi narodno pesem „Kralj Matjaž“. Pevski zbor je pel izvrstno: „Nek dušman vidi“ (D. Jenko), „Vojaška“ (Ipavec), „Slavska reč“ (Rusan) „Slava slovincem“ (Foerster), „Pozdrav“ (A. Nedved), „Domovini“ (Ipavec), „Moj dom“ (E. Vašak).

Tombola, katera je bila vsled radodarnosti nekaterih gospodov, kojim odbor pristrčno zahvalo izreka, preskrbljena z zares obilnimi in lepimi dobitki, donesla je blagemu namenu precejšnjo svoto. Po končanej glavnej igri se je hitro improvizirala druga, za pletenico skrit smešen dobitek. Po zvršenem sporedu zagodli so jako originalni godci, sami možje — stare šole in stare šale — k plesu, pri kojem se je mladina do ranega jutra zabavala. Omeniti moramo tudi, da je ta večer g. Matija Župan, vseskozi rodoljuben narodnjak, ker mu nij bilo mogoče „besede“ osobno udeležiti se, primeren milodar poslati blagovolil, za kar se mu odbor pristrčno zahvaljuje.

Iz Pragarskega (Pragerhof.) 15. avg. [Izv. dop.] Včeraj se je tu skozi peljal vlak z mnogimi vojaškimi bolniki in ranjenci.

se jej je zapovedalo. Vendar v boleznih ti v resnici mogó lajšati trpenje jedino prijatelj in sluge, katere si z dobrotmi pridobil si, a nikakor žena, katera ti vsako solzo, ki jo za cenó dedščine prelije, zaračuni in vznemirja bolnika z licemersko žalostjo in posiljenim obupom. Ako ona sama oboli, imaš ž njo trpeti ter se nemaš niti za hipec ganiti od nje postelje. Ali ako je v resnici dobra in ljubeznjiva žena — se ve, redka ptica, — potem vzdihujemo ž njo, kadar poraja, in tožimo, kadar je nje život v nevarnosti. A samotni ne more modrak biti nikdar; anti ima v družbi vse dobre ljudi, kateri so kedaj na zemlji živeli in še živé, ter v duhu se predstavljajo kamor koli mu drago. Česar z rokami objeti ne more, oklene z duhom, in nema li zabave z ljudmi, tedaj se pogovarja z bogom. Nikdar nij manj sam, nego ondaj, kadar je sam.

Naposled — kdor bi se htel morebiti zgolj zatega delj ženiti, da se mu rodé otroci,

Solnce je, kakor vse te dni, strašansko prikpekalo, da smo še zdravi komaj dihal. Kako še le ubogi bolni, ki so natlačeni sedeli ali ležali v prenapolnjenih vozovih. Vse pa je mučila huda žeja. Iz oken vagonov so milostnim glasom klicali: „Za božjo voljo, dajte nam vode, od žeje poginemo.“ Pa nihče se nij zmenil za javkanje nesrečnih, in ko smo, kar nas je ravno tujcev bilo na kolodvoru, hтели po posode, da bi vode donašali, odpeljal se je vlak naprej proti Mariboru, ne da bi toliko mudil, kolikor bi trebalo časa, bolnim žejo ugasiti. Vprašati moramo, čemu vojaški zdravniki spremljajo sanitarne vlake, če saj za potrebno pijačo bolnim ne skrbje? Lehko si mislimo, kako grozne muke so še nesrečneži prestali, predno so dospeli do Maribora. In kako lahko se da pomagati, ker se na vsakej postaji dovoli in navadno dobre vode dobi. Še bolje bi bilo, da bi se prihod taci vlakov dotičnim postajam par ur popreje naznanil. Gotovo bi se povsod našli usmiljeni ljudje, zlasti gospe, katere bi čakale na vlak, in okrepla podarile betežnim vojakom.

Domače stvari.

— (Rojstni dan presvitlega cesarja) se bode jutri 18. t. m. v stolnici obhajal s slovesno sv. mašo, katero bode imel vel. knez in škof sam, katere se bodo udeležili razni vradi državni, deželni in mestni.

— (Sto ranjenih) in bolnih vojakov pripeljal je v petek, 16 t. m. zvečer sanitarni vlak št. 1. obstajoč iz 18 sanitarnih vagonov iz Siseka v Ljubljano. Bili so to zgolj naši rojaki od polkov Kubn, Hartung, Maroičič in Leopold in večidel lahko ranjeni. Bili so primerno dobre volje, ter pripovedovali o ljutosti sovraga, s katerim so se morali bojevati. Vsi ti bili so ranjeni v bojih pri Jajcu, Žepčah in Vakufu. Tisuče radovednih gledalcev in mnogo taci, ki so pričakovali kakega „svojega“ mej došlimi ranjenci, zbralo se je na kolodvoru. Bolnike so deloma vozili, deloma nosili v jako praktičnih nosilnicah v bolnico, in vse se je vršilo v najlepšem redu. Sanitarni vlak vodil je znani baron Mundi.

— (Poročil se je) včeraj naš rojak g. phil. doktor Franjo Detelja, profesor na c. kr. gimnaziji v dunajskem Novem mestu, z gospodičino M. Pogačarjevo. Poročena sta bila po strijcu nevestinem ljubljanskem knezofu Pogačarju, v grajskej kapeli v Goričah,

kateri naj bi ohranili družini ime, ali mu bili podpora v starih dneh, ali dediči, — bil bi neizmerno bedast. Kaj nam je do tega, ako po našej smrti nosi še kdo naše ime ali ne? V obče pak nema sin takoj zopet očetovega imena in je mnogo osob, katerim je isto tako ime. In drugo, ali je morebiti „podpora v starosti“ otrok, kateri umre davno pred smrtjo očetovo, ali takšen, kateri se izpridi, ali kateri, kadar doraste, misli: „Nu, starcu se je prirastla duša!“ — In, kar se tiče dedičev, tu imaš prijateljev in sorodnikov, katerih si, kakor ti drago, lahko izbereš in so ti boljši in zanesljivejši dediči od osob, katere, htel ali nehtel, vendar obskrbeti imaš. — V obče ti nasvetujem še jeden mnogo boljši način o porabi dedščine, namreč: namesto, da ostaviš s teškim trudom pridobljeni imetek komu drugemu, ki ga bode morebiti slabo upotrebil, okoristi se rajši sam ž njim, dokler si še živ in zdrav.“ V. E.

nah, kot delegatu tukajšnjega vojaškega kurata ker je nevesta hči vojakega uradnika.

— („Brencej“) ima v poslednjem listu veliko šaljivo polobo pod napisom: „Kamški strah in „Slov. Gospodar“ na Štajerskem“. Urednik „Slov. Gospodarja“ kleči kot poredni fantiček plakajoč in milo proseč pod mizo, pred katero stoji „parkelj“ Seidl. Na drugej strani mize gledajo smešni prizor „Brencej“, „Slovenec“ in „Novice“. „Brencej“ skuša ohrabriti urednika „Slov. Gospodarja“: „Nič se ne boj, ti ne bo nič žalega storil, saj vidiš, da je ta kamški strah le za politične otroke. Na Žabjek te ne bo spravil“. — Oni pod mizo: „Pusti me, parkelj, saj bom molil kar boš hotel.“ — „Slovenec“ in „Novice“: Hahaha, to je bojazljivost!“

— (Židovskih podvzetnikov) biva v Brodu zdaj už nad sto. Dunajski židje vseh barv, vsi Schwarz-i, Blau-i, Grau-i, Gelb-i in Weiss-i, pa drugi zbrali so se v razne konsorcije, kakor se nam poroča, da prevzemo dela, in vse, kjer je moč kak groš zaslužiti. In ti ljuče in njihovi dunajski pristaši vpili so toliko proti zasedenju južnih dežel.

Listnica opravištva: G. F. S. v T. Na četrti kvartal odpade 1 gold.

Zahvala.

Za obilno udeležitev pri koncertu, kateri je bil 4. avgusta t. l. v zatiškem gradu v korist revnih družin poklicanih rezervnikov na Kranjskem, in radodarno podporo zahvaljuje se odbor.

V Zatičini, 10. avgusta 1870.

Jože Lesjak, m. p.

Albin Omahen, m. p.

Ed. Praprotnik.

Štev. 6232

(262)

Poziv.

Od c. kr. okrajne sodnije v Litiji se naznanja:

Na prostovoljno prošnjo Edvarda Koblarja v Litiji se bode njegovo zemljišče v gruntnih bukvah davkarske občine litijske pod vložno številko 28 in 100

dne 23. avgusta 1878

dopoludne ob 9. uri v Litiji posamezno po parcelah za skupno izključno cenó 13.000 goldinarjev prodalo.

Prodajalec gospod Edvard Koblar si je pridržal v 3 dneh kup odobriti.

Kupec mora polovico kupne svote takoj, in polovico v enem mesecu v sodnijske roke plačati.

Dražbeni pogoji ležé pri podpisanej sodniji, in jih smé vsakdo pregledati.

C. kr. okrajna sodnija v Litiji,
dne 15. avgusta 1878.

Pokojni profesor Oppolzer je spričal in naglašal, naj se rabi le prava Poppova anaterinina ustna voda, ter je za svojim poslušalcem v slučajih ustnih in zobnih bolečin v rabljenje priporočal. (186—1)

Gospodu c. kr. dvornemu zobnemu zdravniku **dr. J. G. Poppu**

na Dunaji, mesto, Bognergasse št. 2.

Vašo

anaterinino ustno vodo

sem preiskal, in našel, da je vredna priporočanja. Dunaj. **Prof. Oppolzer,**

emeritani rector magnificus, profesor na dunajskem c. kr. kliniki, kr. saksanski dvorni svetnik.

Zaloge imajo v **Ljubljani**, vse lekarne kakor tudi gg. *Ant. Krisper, Ed. Mahr, J. Karinger, F. M. Schmitt, V. Petričič, L. Pirkar, P. Lassnik, Terček in Nekrep*; v **Postojni**: *J. Kupferschmidt*; v **Škofjeh Loki**: *C. Fabiani*; v **Kočevju**: *J. Braune*; na **Krškem**: *F. Bömches*; v **Idriji**: *J. Warta*; v **Kranju**: *K. Sarnik*; v **Litiji**: *Mühlwenzel*, lekar; v **Metliki**: *Matterjevi nasledniki*; v **Novem mestu**: *D. Rizzoli in J. Bergmann*; v **Radovljici**: *A. Roblek*; v **Kamniku**: *J. Macnik*; v **Črnomlju**: *J. Blazek*; v **Vipavi**: *A. Deperis*.

Tržne cene

v Ljubljani 17. avgusta t. l.

Pšenica hektoliter 7 gl. 15 kr.; — reš 4 gl. 25 kr.; — ječmen 4 gl. 08 kr.; — oves 3 gl. 25 kr.; — ajda 5 gl. 53 kr.; — prosó 5 gl. 53 kr.; — kornuza 6 gold. 20 kr.; krompir 100 kilogramov — gl. — kr.; — fižol hektoliter 8 gl. 50 kr.; masla kilogram — gl. 94 kr.; — mast — gl. 82 kr.; — špeh frišen — gl. 70 kr.; — špeh povojen — gl. 75 kr.; — jajce po 2 kr.; — mleka liter 7 kr.; — govednina kilogram 54 kr.; — teletnina 56 kr.; — svinjsko meso 66 kr.; — sena 100 kilogramov 1 gl. 42 k.; — slame 1 gold. 42 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 6 gold. 50 kr.; — mehka 4 gl. 50 kr.

Dunajska borza 17. avgusta.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . . 62 gl. 65 kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . . 64 " 70 "

Zlata renta	73	15
1860 drž. posojilo	111	75
Akcije narodne banke	820	"
Kreditne akcije	263	"
London	115	55
Napol	9	27
C. kr. cekini	5	51
Srebro	100	80
Državne marke	56	95

Karel S. Till

trgovstvo s knjigami in papirjem, pod Trnovo št. 2, zaloga vseh potrebstij za urade in kupčijstvo; zaloga navadnega, pisemskega in zavijalnega papirja. Vse potrebstij za merjevce (inženirje), slikarje in risarje. Najnovejše v konfekciji za papir. Zapisovalne in opravilne knjige. Izdeljujejo se tudi monogrami na pisemski papir, vitne karte in pisemske zavitke. (158—68)

Da še hitreje izpečam svojo

zalogo podob,

znižujem prejšnjo ceno zopet za 5%.
Sê spoštovanjem

(260—1)

F. Rudl

Najlepšo priliko

ima zdaj, kdor si hoče domačijo ustanoviti, ako prevzeme štacuno z mešanim blagom z dobro kupčijo, na slovenskem Štajerskem; velika trgovina z deželimi prideiki; štacuna se daje v najem pod dobrimi pogoji z blagom vred ali brez blaga zaradi tega, ker je lastnik umrl. Reelni najemniki naj povprašajo pod številko: "70.000, obdne" pri administraciji tega lista. (248—2)

Tujci.

16. avgusta:

Evropa: Baron Mundy iz Bosne. — Baron Wilsdorf iz Ljubljane. — Pichler iz Maribora.
Pri Slonu: Schleimer iz Trsta. — Langraf iz Gradca. — Gründner iz Kočevja. — Thaller iz Dunaja. — Schütz iz Trsta. — Schranke iz Zagreba. Polak iz Dunaja. — Dr. Perso iz Trsta.
Pri Maliču: Carany iz Gorice. — Schleimer iz Dunaja. — Curths, Jurizza iz Trsta. — Bentam iz Dunaja. — Bauman iz Zagreba.

Pozvani k predplaceni na veleduležité dílo

„Encyklopédie příkladův“

z písma sv., z dějin církve a z obecného života pro kazatele a katechety sebral, upravil a sestavil

Jan. Nepom. Černohouz, děkan staro-budečský v Kovářech.

Na odporučení rozsáhlého díla tohoto postačí pověditi, že sneseno v něm přes 4000 bibličních a přes 13.000 příkladů z dějin Církve a obecného života. Spisův rozličných za tím účelem bylo užito 330 a více 1000 spisovatelův napočítali jsme, kteří zastoupeni jsou ve sbírce této. Není také ale zajisté článku sv. viry katolické, který by z kolikeré stránky nebyl v díle tomto pojednáván.

Po našem vědomí nestává dotud v literatuře naší díla podobného, které by i do bohatosti látky i do pečlivosti volby mohlo se měřiti s Encyklopedií touto.

Majíce po ruce celý rukopis, bedlivě prohlednutý osvědčenými bohoslovci a spisovateli, jakož i schválený muži na slovo vzatými, hodláme tudíž bez odkladu přikročiti na jeho uveřejnění. Vydávati budeme ho po sešitech tříarchových tak, aby na konec obsahoval tři svazky asi po 32 sešitech. U vydávání není se nadíti jakéhokoliv přerušení. Sešit za sešitem rychle budou následovati, tak sice, že bohda p istím rokem celý spis v rukou pp. odběratelův nacházeti se bude.

První sešit vyšel již v těchto dnech.

Cenu jednotlivého sešitu vyměřujeme i s poštovní záhlavkou na 35 kr. a možno je plati až po vyjití celého svazku aneb koncem roku. V předplaceni stojí celé dílo devět zlatých 50 kr. r. m. Kdož mimo předplaceni se zavážou, celý spis v sešitech odbíratí přímo od nás, stanou se účastnými 10% sračky z krámské ceny.

Kněhtiskárna Cyrillo-Methodějská (J. Zeman) v Praze, Řetězová ulice č. 223 I. (283—4)

První, praví, blagonosní Janex Hoff-ovi sladní preparáti imajo varstveno marko, uknjiženo v e. kr. av.-og. državi. (Slika iznajdnika Janex Hoff-a). Sladna kava in moka za otroke 44krat odlikovani. (Ustanovljenje poslovanja 1847.)

Bolnim v želodci itd.

C. kr. dvornej fabriki sladnih preparatov e. kr. véta in dvornemu preskrbljevalcu skoro vseh evropskih vladarjev, gospodu Janezu Hoff-u, lastniku zlatega križca s krono za usluge, vitezu visocih nemških redov itd. itd.

Oldenburg, 16. junija 1878. Vaše Janex Hoff-ovo zdravilno pivo od sladnega ekstrakta ukrepilo je jako mojo mater pri bolezni v želodci.
A. Struck, Donnerschwerstrasse 43.

Behle. Prosim pošljite mi zopet Vaše zdravstvene Janex Hoff-ove sladne zdravilne čokolade.
Grofca Moltke.

Grad Kuzendorf pri Freiburgu. Vaša Janex Hoff-ova zdravilna čokoladna moka od sladno močno vpljiva na otroke, in kakor sem se tudi preveril, tudi na stare ljudi. Zato vas prosim, da mi pošljete še nekoliko skatlic.
Baron pl. Jacobi-Klöst.

Valdenburg. Izvrstna je Vaša Janex Hoff-ova zdravilna čokolada od sladno, kakor tudi tako Vaš Janex Hoff-ov prvi bonbon od sladno. Skoraj čudovito me je oboje mojega zastarelega kasija ozdravilo. Prosim Vas, da mi še pošljete.
B. pl. Zedlitz-Neukirch.

Nizza. Izvolite mi svoje Janex Hoff-ovega koncentriranega sladnega ekstrakta, ki je svoj dobri vpljiv bolnim na prsih in pljučah dokazal, še nekoliko poslati.
P. Mighetti.

Dobiva se pri lekarju G. Piccoli v Ljubljani. Prodajalci dobivajo ceneje. (241—4)

Prvi, praví, slez odpravljajoči, blagonosni Janex Hoff-ov prvi sladni bonbon je v vsiljevem papirju, ter je bil v 30letnem obstanku poslovanja 44krat odlikan.

Izdatelj in urednik Maks Armič.

Uradno potrjena

privatna trgovska in odgojevalna učilnica v Mariboru na Štajerskem.

Drugo šolsko leto te učilnice, katera ima dva letnika, se pričinja z dnem 15. septembra t. l. V penzjonat, kateri je z njo združen, ne sprejemajo se samo učenci navedenega zavoda, nego tudi gimnazijalci in realci. Kdor želi prejeti letno poročilo učilnice, ali v obče kaj natančnega poizvedeti, naj izvoli pisati ob pravem časi

prof. Petru Resch,

(261—1)

vlastniku in ravnatelju zavodovemu.

M. Lentshe jun.,

prodajalnica špecerijskega in materialnega blagá,

Preširnov trg, tik Hradecky-jevega železnega mostu, priporoča svojo (284—3)

veliko zalogo barv

za sobae malarje in mastilce, kakor tudi

čopice (pinselne),

vsake velikosti na drobno in debelo po najnižej ceni.

Mi darujemo vsakemu

najpotrebnejše domače orodje, kakor: žlice za kavo in jedi, nože in vilice itd. itd.

Od konkurznega upraviteljstva pred kratkim na nič prišlo velike angleške tovarne za britanija-srebro smo dobili poziv, naj vse izdelke od britanija-srebra, ki jih pri nas v zalogi imamo, za majhno odškodnino prevoza in 1/4 delavske plače darujemo.

Ako se vpošlje znesek ali tudi proti povzetju cene, ki je pri vsacem izdelku označena, samo za povrnitev strokov prevoza iz Angleškega na Dunaj in majhen del delavske plače, dobode vsakdo le-to

zastonj.

6 kom. britanija-srebrnih žlic za jedi, 6 kom. baš takovih vilic za kavo, vkupe 12 komadov, stalo je prej gl. 6, a sedaj stane vseh 12 komadov vkupe gl. 2.35

6 " britanija-srebrnih namiznih nožev z angleškimi ostrinami, 6 kom. baš takovih vilic, vkupe 12 kom., kateri so prej stali gl. 9, stoji zdaj vseh 12 vkupe " 3.40

1 zajemalka za mleko, težke vrste, prej gl. 3, zdaj " 1.30

1 " britanija-srebra, najtežje vrste, od najboljšega prej gl. 4, zdaj " 1.80

Poleg tega elegantni svečniki, par po gl. 1.—, 2.—, 2.50, 3.—; zdelice po kr. 50, 75, 80, gl. 1.—, 1.40; majolke za kavo ali čaj po gl. 2.—, 2.50, 3.—, 4.—; svečniki z roči, par po gl. 8.50, 10.50, 14.—, 20.—; saharne pušice po gl. 2.—, 2.80, 4.—, 5.50, 7.—; saharne sipnice po kr. 40, 75, 90, gl. 1.—; sklenice za kis in oje po gl. 2.50, 3.80, 4.25, 6.—; pušice za surovo maslo po kr. 95, gl. 1.70, 2.80, 3.25, 4.—; ročni svečniki po kr. 50, 65, 80, gi. 1.— ter še mnogobrojni izdelki.

Osobitega pozora vredno.

6 komadov namiznih nožev, z najfinejšimi ročaji od britanija-srebra, z angleškimi jeklenimi ostrinami, 6 komadov baš takovih vilic, 6 komadov težkih izvrstnih žlic za jedi, 6 komadov baš takovih žlic za kavo, v elegantnej kaseti od baršuna, vkupe 24 komadov, ki so prej stali brez kasete gl. 13.—, stane zdaj s kaseto gl. 6.40.

Te stvari so izdelane od najfinejšega britanija-srebra in se od pravega 13 lotnega srebra celo po oietnej rabi ne daš razlikovati, ter garantiramo, da njih barva vedno ostane bela.

Tudi damo vsakemu denar nazaj, ako mu naš nož ali žlica očrtna ali orumenita. (150—11)

Naslov:

„Britannia-Silberwaaren-Niederlage“
Wien, Babenbergerstrasse 1.

Lastnina in tisk „Národne tiskarne“.